

Előzetes feltételek:

Égés évi 6 ft. —
Fél évi 3 ft. —
Értekezlet 1 ft. 50 kr.

Előzetes lelet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.
A postai díj részére a nyilatkozatra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetnek díja:

Öt határozott sor 5 k
Mélyre minden betűtáblánál 20 k
Nyilatkozat garancsólóra 20 kr
Hirdetéseket felvételre a kiadó. Nagyobb és többoldali hirdetések jutányosan csak állítanak.
Előzetes díj pénz, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz tartoznak.

Emeljünk szobrot Madácnak!

„Nyelvben él a nemzet!“ a nyelvbe életet pedig a költő lehel. Ma, midőn a politika oly nagy hullámokat ver, a sok hűhóval élre állított kérdések mindenkit elfoglalnak, a „világháború“ szélnek bocsátott jelszava csigázott érdeklődést idéz elő, diplomáciai fortélyt állampolgári bölcsesség és nagyság gyánant adnak ki: kívánatos, hogy a mindennaposá vált izgalom közt, a fölzines mozgalmak iránt tanúsított odaadást ama lassú, de mély hatású, s az időben növekvő szellemi termékek felé irányozzuk, mik egy népnél a magasabb életet alkotják. A tisztelőt és kegyelet látható tanújele, mivel egyes kiváló egyének iránt valódi tartozást rovnunk le: egy monumentum. Bizonyos összefüggés van ez emlékek és a nemzet érzelmek közt. Hogy ez összefüggés érzete nálunk mily kövéssé erős, mutatja a műemlékek csekély száma, melyek egy-egy nagy tett vagy nagy ember emlékére a köben, ércben vagy márványban öríznek. E szegénységgel kiáltó ellentétben a világvárosok, sőt a külföld kisebb városainak piacait is gloriettek díszítik.

Igaz, hogy „rosz idöket élünk, rossz csillagok járnak,“ de éppen ilyenkor kötelességünk vállaltatni, a végzet-szerű visszavonulástól nem kitérve, egész csöndben dolgozni a pantheonon, mely a jobbakkal épül. „Hass, alkotás, gyarapítás, s a haza fényre derül!“ o bátor, lelkes ígéret mind-erősből kell hangoztatnunk.

Az „Ember tragédiájának“ szerzője az alsó-aztregovai családi sirboltban alusza örök álmát . . . az igaz és a nagyok álmát. Meghalt, de o gondoskodott, hogy valami tovább éljen benne: botkából és gondolatokból rakott pyramist, mely alá magát temette. Az utódok és a még élő kortársak általában, földjei elsősorban ösmerjék ödes tisztúknak, forintjaikat és fillőreiket együtvé hozni a szerény szoborra, mely nem akar több lenni, mint a halhatatlanság egyszerű mementója.

Mindenek fölött a megye közönységéhez fordulunk tehát, minthogy az emlékszóbor a székváros valamely kiválóbb pontján volna állítandó, de föl hívjuk a budapesti s az összes sajtót is, tegyék magukévá az ügyet és az eszmét. Hiszen csak a legközelebbi múltból előtűnt lebeghetnek Szege, Debreczen és Kecskemét városok buzdító, követezőre öszüznöz példái. A megye bizonyára magát fogja megtisztelni, mikor Madách Imrét tisztelti meg!

Nógrádmegye közigazgatási ülése.

(Márc. 8-án.)
(Meg nem jelent: Gr. Forgách Antal először, az-
járt közöge által képviselve nem volt: az Arvaszék
és a postaközigazgatóság.)

Elnök: Gróf Gyürky Ábrahám, közö-
netét nyilvánítván a megjelent tagoknak
azon kitarásért, melyel a bizottsági ülés-
ken résztvesznek, — az ülést megnyitott-
nak nyilvánítja.

Felolvastatik az alispáni jelentés, —
melynek legfőbb tárgyát az egészségügyi
törvény végrehajtása képeste. Bejelentette
a megválasztott orvosok névsora, melyet
lapunk elsőszámában közöltünk, a közgyű-
lés által megszavazott fizetés és az alispáni
hivatal által meghatározott lakhely. — A
választások szabályszerűen történtek meg,
— s a választási sérelmek orvoslása végett
igen kevés panasz merült föl. — Előadja
tovább, hogy a törvénykivánta halott-
kémi és szülésznői állomások is választás
útján be vannak töltve. — A himnóálás
körtől a lehető intézkedések megtételét: a
személy és vagyon biztonság kiellégítőnek
mondható, amennyiben az egy vilkei beté-
résit kivéve, alig fordult elő büntény,
melyet inkább negélyességből, mint gon-
nosz szándékból ölkövetetlnek lehetne nyil-
vánítani.

Scitovszky János. „T. bizottság!“
Midőn a múlt őszi közgyűlésen a körorvosi
fizetés szabályoztatott, az orvosok magán-
jutalmazása tekintetbe vételével megalap-
ított orvosi fizetés azon célból emeltetett
oly magasra, hogy a szegények, — miként
azt a törvény is rendeli, s miként a „sze-
génység“ a megyei t. bizottmány által mi-
nősített, ingyenes orvosi segélyben része-
süljenek. — Megfelelnek e megtett in-
tézkedések a törvény eme kívánalmának,
— s a megyei bizottmány fentebb említett
intéződjának? azt nem tudom: de érem-
sz, hogy a szegénység eme felkarolása
amly méltányos, amly humánus volt a
törvény s ebből folyólag a t. m. bizottmány
által, — kijátszható lesz azon körorvos-
ok által, kik az anyagi hasznót inkább
tárlják szemelőtt, — mint az önértet és
lelkisimertet szavát. Indítványozom, hogy
a törvénykivánta orvosi látogatások egyes
közégekben már jó előre jelteszenek,
— s az orvosoknak a közégekben való
megjelenésük doboz vagy egyéb szoká-
sos hirdetési eszköz által tésessenek közzé.”

A tudomásul vett alispáni jelentéshez
ez indítványhoz csatoltatni határozatott.

Ezek után a nősülési engedélyek és a
hadkötelezettség alóli felmentési kérvények
vételtek tárgyalás alá, melyek tudomásul
vételtek.

Mennyi bélyeg kell a családi értesítőkre?
Ezen kérdésben Reményfy Melicher és Po-
korny bizottságitagok szóáltak föl, ameny-
nyiben egy lelkész 2 forintnyi fölös bélyeg-
et ragasztott egy családi értesítőre, — 50
kros bélyeg helyett, — ekep a fölösbélyeg
visszatérítésére köteleztetett az alispáni ja-
vaslatnál fogva fennálló honv. minis. utasítás
szerint. — E kérdés mellett Reményfy
József indítványára határozatba ment
hogy a lelkészekre vonatkozó rende-
letek és egyéb utasítások — a lelké-
szekkel saját egyházhatóságuk útján kö-
zölteszenek, továbbá az, hogy miután az
1868-ban kelt minis. rendelet és az új
bélyegtvörvény között tekintetben ellenmon-
dás foglaltatik, a honv. és pénzügyminis-
terhez felirat szerkesztésessék.
Komjáthy Anzelm főjegyző, előadja
hogy a fegyelmi vizsgálat alá esett árva-

széki tagoktól a nyilatkozatok beérkeztek,
eszkre nézve az határozatott, hogy a fegyelmi
bizottság tagjaihoz tésessenek át. Az Árva-
szék ama felterjesztése, melyben közli, hogy
a közgyám ügynököködése a tüzérbiz-
tosításokra nézve beszünttetett, tudomá-
sul vétetett, a Reményfy József, Pokorny
Gusztáv indítványa folytán, a tüzérbiz-
tosítási ügy a hozandó szabályok intézkö-
désig, az Arvaszék felelősségével kezeltessek.
Az Arvaszék elnöke, Komjáthy Anzelm Re-
ményfy József és Hanzély László urak kül-
dettek ki, a tüzérbiztosítási szabályok el-
készítésére, javaslatuk a legközelebbi ülés-
en elvárátván

Az Arvaszék jelentése, a felzaporodott
ügyforgalom s az arvaszéki pénzek össze-
gére és kezelésére nézve, tudomásul vétetett.

Az illyni lakosok panasza Chikány Gá-
bor körjegyző ellen a már folyamatban lévő
fegyelmi iratokhoz tésettek át. — (Jól tartja
magát.)

Gyürky Béla és több birtokos folya-
modványa a ludanyi malom levágatásának
elhalasztása iránt, Scitovszky János helyes
fellegása után a megyei közgyűléshez uta-
sítottatott.

Gonda Bertalan volt szecsényi csend-
bistósak hivatalos hatalommal való vissza-
élés miatti fegyelmi ügye a megyei tisztó
ügyszéknek adattak ki.

Paucz Sámuel panasza, a szakali
közseg, bíró ellen mint illetéktelen, elutasítat-
tott.

Haller Bernát losonci gyakorló, s a
sztegovai megválasztott körorvos lemondá-
sára elfogadtatott.

A postai ügy jelentés semmi fontosabb
mozzantot nem jelezvén, egyszerűen tudomá-
sul vétetett.

Reményfy József, „T. bizottság!“
A „Nógrádi Lapok“ 9-ik számában a kö-
vetkező közlemény fordult elő: Felolvassa
a „hírek“ rovatából a gacsi tüzeset mel-
lett történt a kutyabántalomból eredt pandúr
garázdálkodást.) En azon emberek kö-
zé tartozom; kik az egyéni szabadságot
a társadalom első és fő feltételekhez fektetem;
hogy pedig az egyéni szabadság oly
brutálisan épen azok által legyen megtá-
madra, kik annak fenntartására hivatvák,
azt valamint szomorú jelenséggnek tekintem,
épen úgy polgári kötelességemnek tartom,
hogy megtorolatlanul ne hagyassanak. Van
e tudomása alispán úrnak ezen, — a „Pan-
dúrendírtáschafot“ ecclatansul jellemző ga-
rázdálkodásról? s ha van, megtette e szük-
éges intézkedéseket ezen vandál eset ki-
tyomozására — s a tettesek szigorú meg-
fnyítésére esetleg a csendbistós felfüggesz-
tésére nézve?

— Madách Károly alispán jelenti,
hogy hosszabb ideit távolléte miatt az eset-
ről nem lévén tudomása. Komjáthy Anzelm
főjegyző urat kéri fel, miszerint ez egyben
lelő felvilágosítást adjon Komjáthy Anzelm
előadja, hogy noha a hírlapok a történt
dolgokat sokszor tévesen adják elő, a me-
gyei főcendbistós útján a feljelentésre néz-
ve intézkedett.

Huzár István. „Nig a jelen spe-
cialis esetben az interpellációt helyén látom,
midig nem szeretném hinni, hogy hírlapi
közlekedés precedensül szolgáljanak egy
interpellációra mint vadak megtételére
(Melicher közbeszó!) En a Makarác pander-
örmeister elleni vádat hírlapi közlemény
folytán tettem meg.)

Az ügyre nézve a kellő intézkedések
megtételére a legközelebbi ülésen való je-
lentéstételre nézve alispán ur kérését fel-
Ebeczky Emil tanfelügyelőnek a székely
szorgalmi keretre vonatkozó határozata tu-
domásul vétetik. A felsoklára vonatkozó
utasi is kinyomatása a „Népkertész“ szak-
lap megrendeltetése azonban nem talált
visszatér. Scitovszky a törzskönyv elké-
szítését látja előbb szükségesnek, melyet a
tanfelügyelő úr még két hónap előtt meg-
ígért Ebeczky Emil tagadja, mintha azt
valaha ígérte volna. — Scitovszky ragaszk-
odik állításához, melyre minden bizottsági
tag visszaemlékszik, s csodálattal fejezi ki,
hogy tanfelügyelő azt, mit a törvény ren-
del, s mit ez előtt ígért, most visszavonja,
nézete szerint ez nem oly munka, melyet
ily hosszú idő alatt elkészíteni nem lehetett
volna. A „Népkertész“ járatására nézve?
melynek gyakorlati érvénytelenségében
Reményfy és Huzár hozzáálltak, Melicher
indítványa fogadtatott el, hogy t. i. e szak-
lap a néptanítóknak, kiknek a kerületet
előadás ressortjukba tartozik, — ajánlata-
sék.

Pokorny Gusztáv jelentése, a k. ga-
rábi közéleti tanító Repjár Endre szabály-
szerű megválasztására nézve tudomásul vé-
tetik.

Reményfy József, „T. bizottság!“ A
népoktatási törvény meghatározta azon tan-
tárgyakat, melyeket úgy a közseg, mint a
felekezeti iskolákban tanítani kell; de azt,
hogy ezen tárgyak mily tankönyvekből ta-
nítassanak? arról nem intézkedik. Sajnosan
vettem híret, hogy a „panzslavismus“ nem
csak a felső megyékben nyrt propa-
gandát, hol az ifjúságot tiltott könyvekből
baza és állam ellenes eszmékre tanítják
hanem annak rákfenéje megyénkbe is be-
hozott. — Van e erről tudomása a tan-
felügyelőnek, hogy megyénkben is, kivált
a felekezeti iskolákban tiltott könyvekből
való tanítással mételezik meg a baza je-
vendőbeli polgárait?

Ebeczky E. „Eddig jelentés nem té-
tetett.“

Grumlich G. adófelügyelő jelentése
szerint, a február hóban beszedett adó:
75549 frt 94 kr. — tehát 15681 frt 44
krral több, mint tavaly ugyancsak február
havában. A hátralék már 707,170 frt 72
kr. Hová fog ez vezetni!!

Závada közsegnek és úrv. Huley Ká-
rolyné mohorai birtokosnő adóhatalmait
kérelmének helyadatott.

Chikány G. csatári, Arnó Jenő Szűgy End-
rődy Géza czeredi és Gandik N. rapí kör-
jegyzők, felelőség alatt megistettek, mert
az adóbehajtással hanyagságot tanúsítottak.

Pencz közsegének megugrodta a pénzü-
gyi minisztérium: hogy szőlőtermesztési
hátrálékaikat 4 év alatt törlesztessék.

Streisinger Lipót felelőssége per alatti
tökekmamot után fizetendő adó elengedése
iránt a pénzügyminis. terhez felterjesztetett.

Dr. Melicher Ferenc kir. ügyész kime-
ritő jelentése tudomásul vétetett. E jelentés
szerint a b. gyarmati fegyházban febr. havá-
ban volt összesen 305 fegyver. 285 férfi,
23 nő. A dolgozó fegyverek keresménye
379 frt 81 kr, melyből az államé 273 frt
70 kr a fegyvercsaké 106 frt 11. — Az
egészségügy jó. Elhalt 1 rab.

Dr. Baintner jelentése szerint uralgó
betegségek voltak febr. havában a hurutos
bántalmak és gümőkör, halálisan csekély,
ragály nem észleltetett. 5776 himlő oltás
szükségeltetett. Berkiben és Bajkón ruh.

kör és taknyosság észleltetett (a lovak közt) Jelenléte tudomásul vétetett.
Topcscher államnéruök kimerítő jelentése tudomásul vétetett.
— A jövő ülés april 12-kére határozatott.
Ezzel az ülése d. n. 1 órakor elnöklő Rispán sajos megjelenésével véget ért.

Politikai heti szemle.

Március 3-án a békebíróságokról szóló javaslatnak még az ünepek előtt való tárgyalása, — élénk vita után — 130 szóval 109 ellenében elfogadtattott. A felső bíróságok szaporításáról szóló javaslat is még havvét előtt fog tárgyalatni. — Polyt interpellációt intéz a miniszterelnökből, valjon ragaszkodik e Ausztria-Magyarország még azon elvekhez, melyek a bármás császári szövetség által megállapítva lettek, s melyek Andrássy Gyula gróf 1875. dec. 30-iki jegyzékében, az 1876. május 15-ki berlini emlékiratban és az utolsó konstantinápolyi értekezleten tett nyilatkozatokkal kifejezést nyertek, s ha igen, helyesli-e a magyar kormány azon, a törökök iránti rokonszenves intézkedéseket, melyek egyrészt Ausztria-Magyarországnak a felelő kérdésben elfoglalt állását compromittálják, másrészt pedig Magyarországot szlav-ajkú lakosainak nemzeti érzelmét sérthetik. — Kiadott a miniszter elnöknek. Német Albert interpellációjára a febr. 28-iki rendőri intézkedéseket illetőleg. Tisza Kálmán általános helyeslése közt adta elő a tönnyelést, melyből kiderült, mily elhamarkodott s alapatlans volt a függetlenségi párt némely tagjának nagy báboja, s hogy ezen a képviselői sérthetőség érdekében kell a képviselőt „ha az épen miniszterelnök vagy miniszter lenne is” az utzai demonstrációt ellen megvédeni. — Simonyi Ernő a vámszövetség adatainak, s a Bécsben folytatott alkudozások jegyzőkönyvének előterjesztése iránt tett interpellációt, mely interpelláció a miniszterelnöknek kiadott.

A március 6-ki ülésben Szilágyi Desző indítványozza, miszerint, egy 7 tagú bizottság küldésék ki, mely az ülése nek 20 képviselő által összehívására tekintetben, a kivételi módoszatokra vonatkozólag javaslatot terjesszen a ház elé. Mely indítvány — többek hozzá szövege után — elfogadtatván, az 1874. évi számszámadások kerültek napirendre. A sumei hajógyárnak adott kölcsön kérdésénél Nagy György a zár — számszámi bizottság többésének előadója által előterjesztett vélemény után Dániel Ernő hosszú beszédében indokolta a kisebbet véleményét, melyszerint Lónyay felmentendő. Beszédé után minden oldalról szavazást kértek; azonban Csavolszky Kerkápoly és Lónyay ellenmondására utalva s ezekből azt következtetve, hogy egyiknek vagy másiknak védenie kellett, a bizottság többségének véleményét helyeslé, mire Lónyay kijelentette, hogy természetesen kíván szólni. Mit másra meg is tevé, a felmentés számszára megadott.

Kortársat.

Rösz-tenyésztés.

(Folytatás)

Ha már legyökerezett vadróza alanyaink vannak, az ojtást eszközölhetjük tavasz nyitától fogva september hó közepéig, sőt néha utólag, a szertut a mint idők és körülményeink engedik. Tavasz ojtásához a nemes róza mult évi hajtása használhatik, s hasitása lapozással és kecskók ömre ojtással a szem és. Hogy ezen műtétek miben állanak, azt én itt nem írom le részletesen, részint mivel ezen műtéteket a legvilágosabb s legérthetőbb styinsban sem lehet egy elő adni, hogy a ki ezen egyszerű műtétet még nem látta, a leírásból tökéletesen megtanulhatná. A ki az ojtásnak egyik módját sem ismeri és megakarja tanulni, legheylesebben eslekedjék, ha egy aboz értő által megmutattatja jobban, mint bár mely leírásból. — Én tehát elégnék tartom itt az ojtás módjaira

vonatkozólag csak általános észrevételekre szorítkozni.

A róza ojtásnak legkönnyebb s legbiztosabb módja a szemzés. A szemzést tavasz utolján azonnal el lehet kezdeni, mi helyt az alanynak szemzés alá uovelt hajtása megragított anyyira, mely egy lúdtoll a milyen vastag, és a héjja meg érett anyyira, hogy lehámlis a fájáról; továbbá, ha az arra ojtandó nemes rózsán kifejelet rügy van. Ming a kettőt lehet siettetjük az által, ha az alnyt, legyen az régi vagy új ültetés, még a rügyezés kezdetén megmetaruk ugy, hogy csak a szemzés szánt egy-vagy kétszal hajtás növelesre irányozzuk az egész életéről, minden más hajtást és rügyet gondosan levezzünk, sőt a meg hagyott egy-két száznak a honyét elcsipjük, hogy vastagodjék és érjen hamarabb. A nemes galyon pedig a rügy kifejezését s megérését siettetjük és a kései fagyok elől letakarjuk, s mihelyt 10—13 c. m. hosszúságúra nőttek, honyóikat elcsipjük. Ilyen kezelés mellett néha már május hóban, de rendszeren júniusban lehet rózsát szemzeni. A szemzet az alany gyengehajtásának egészen a tövére le kell taszítani, a lekötésnél arra kell vigyáznunk, hogy tág ugyan ne legyen, de nagyon szoros se legyen, mert a nagyon szoros kötés megakasztja a növekedést. A nemes rügy levételénél nem csak a héjkat vozzuk le a fáról, mert egy a szempírás is könnyen ott maradna, hanem a szemző késsel levágjuk a rügyet úgy, hogy a szempírás alatt egy kis fás rész is marad, az nem csak nem hátráltatja a fogamzást, de épen biztosítja. A szemzés felett az alany 2—3 cinyire elvágatván, ojtókenőccsel vagy sárral bekendőndő. A szemzés kötőlékét én nem szoktam bekenni, mert amiatt a kötés nem lehet tágítani, pedig mihelyt a nemes rügy árszemnyire ki düllött, azonnal meg kell a kötsét tagítani. A vadhajtások mihelyt mutatkoznak, gondosan ki tisztogatandók. Ha a — rügy 2 cinyi hajtást tett, a kötés egészen leveendő, az alany o szemzés felett hársztosan elvágandó, s ojtókenőccsel be kenendő, hogy az ojtás az alanyra menél hamarabb s mihel tökeletében rá forjon, s avelo egyesüljön.

Ha a szemzés nem fogamzolt meg mihelyt azt látjuk, hogy a beillesztett nemes rügy egészen megfeketellett, azonnal az alany életben tartásáról kell gondoskodni; o végre a legelőbb mutatkozó vadhajtások közül egy párt meg kell hagyni, s a többi többől ki kell metezni. Ebbe a következő tavaszon vagy nyáron ismét lehet ojtani.

Midőn a nemes galy 10—15 cinyi hosszúra nőtt, azonnal védő karóhoz kell kötni, mert a szél könnyen letöri, s ha az ojtás földszinten alól történt, a gödör most már egyenesre betöltendő, ugy hogy az ojtás hdye is földben legyen. Ha a szemzés folytón vibrázó fajtól eszközöltetett, azon esetben már az anyyire fejlett ojtás bimbóval van megrakodva.

Orossi Miklós.

(Végo következik.)

A b.-gyarmati ügyvédi kamara választmányának évi jelentése.

Tisztelt Közgyűlés! A mult 1876. évre vonatkozó jelentésünket, az ügyrend 5. §-a értelmében, midőn ezennel a tisztelt közgyűlés elé terjesztjük, vauserencsének egyúttal, a Nmls Igazságügyminisiteriumnak mult évi 26677. sz. alatt kelt körrendelete értelmében s az általa megküldött minták szrint, a kamara közérdeklő viszonyáról készített kimutatásokat 2, 3, 4, alatt bemutatni, melyek mult évi tevékenységünk, ügyforgalmunk s a lajstromi változások hűképét tüntetik elő s felszelegess teszik, hogy a tisztelt közgyűlés becses figyelmét, az ezekben tüzetesen méltatott körülményekie vonatkozólag is bővebben igénybe veytük — azért itt csak a főbb momentumoka szorítkozunk:

A kamaránkhöz tartozott s tartozó ügyvédek s ügyvédjelöltek létszámát és a lajstromokban történt fontosabb változásokat illetőleg kamaránk ügyvédi lajstromban az 1876. év lejártával 74 ügyvéd volt bej-

gyozve a mult évrben pedig 7 jegyzetelvébe, a mult év folyamára alatt be volt jegyzetve összesen 81. A 81 tag közül 2. név szerint Niochy Pál és Pető Imre urak, ön kétes lemondások folytán, időközben kitörültek, kettőt pedig, nevezetesen kamaránk uoetori Dienes Sámuel, és a választmány egyik pottagját Mauka Mátyas a hatalm ragadott ki közülünk, mely utobbiaknak halála a kamarai választmány sorraiban is változást eredményezett, amenyiben pottagját az utóbbi választás alkal. mával szavazatot nyert Luby Mátyas hivatali be.

Az ekként, még az év elején kiegészített választmány ugyan, mint fogyelmi bíróság 14 választmányi s 11 fogyelmi bírósági ülésben igyekezett a teudök nem eskély számának, s a közbizalomnak eleget tenni.

Azokban az ekként elvesztett négy taggal meggyérült ügyvédi lajstrom örvedetes gyarapodását jelezhetjük, amenyiben a korponai és selmecezbányai járásbíróságok területének, az ipolsági kir törvényszékhez történt kapcsolása következtében, o területen lakó 12 ügyvéd kamaránk lajstromába iktatandó, s még a mult évrben megteintük a kellő lépéseket, hogy ezen örvedetes körülményt mielőbb bevégzett lénynek jelentessük s ha ezt a mult év végeig teljesen nem is eszközölhetjük, ma már örümmel jeloubtetjük, hogy kamaránk ezen új tagjai a jelen ülése, mint ilyenek meghívatlak.

Az ügyvédjelöltek lajstroma, a dolog természeténél fogva, aránylag nagyobb hullámzásnak volt kitéve. az 1876. év végén bejegyzetve volt 30 ügyvédjelölthez a mult évrben 14-et iktatunk. Az ekként 44-re emelkedett számból azonban 8 elköltözés, 3 pedig az ügyvédi vizsgálat sikeres létele folytán törültelet ki; ezenkívül 6 egyén összesen 6 esetben választatott iródott.

Az ügyforgalmat és tevékenységet illetőleg: Az 1875. évről elintéztetett maradt 10 ügyszám, ehez a mult évrben jött 15 fogyelmi és folyó ügyi 508 szám s igo összesen elintézésre vált 531 ügyszám, uolyok 1 köz, 14 választmányi és 11 fogyelmi bírósági ülésben 5 fogyelmi és 9 folyó ügyi számon kivételével is intéztettek, és pedig ülésekről ülése az addig érkezett ügyszámok, ugy hogy a hátralek az utolsó ülést követőleg beérkezett darabokat jelzi, a fogyelmieket pedig mint folyamaban maradtak, más tekintetek alá esnek.

A fogyelmi ügyekre vonatkozólag nem érdekünküli körülmény, hogy az az elintézésre várt 19 panaszos ügy körülményekből 4 az 1875. év hagományá, — 9 szüntetett be tényálladék hiányából 1 pedig vizsgavonás következtében, ezenkívül 1 illetékeségi szempontjából átvételén a beszercezbányai ügyvédi kamarához, csak 9 iktató tulajdonkép a panaszoltak terhére, melyekből eddig 2 fejeztett be tárgyalással s ezek egyikében vádlott az ügyvédség gyakorlatáról. A vére függesztetett fel a másikban pedig irás belileg megfeddett, mindkét esetben a kamara fogyelmi bíróságának ítéletét a m. kir. Curia, mint Legfőbb ítélőszék is helyben hagyta.

Dicsérettel kell megemliteenünk, hogy a kamaránknál bejegyzett ügyvédjelöltek egyike ellen sem uerült fel panasz a mult év folyamában.

A folyó ügyekre vonatkozólag megjegyezzük, hogy ezek száma 81-el baladta meg az 1875. évit, számunk ez évrben 121 ro rugván; — az o részben kelt kamarai határozatok ellen beadott 6 fellebezés következtében, a m. kir. Curia, mint Legfőbb ítélőszék, csak 1 esetben változtatva meg, s ezen kívül 1-ben feloldotta a választmány határozatát.

Az mindinkább nagyobbodó ügyforgalmat éléken előtűntető körülmény, hogy a kamarai postakönyv 731. számot mutatott, 228-al mulva felül a mult évrben postára tett levelek számat.

(Folytatjuk.)

Tanügy.

(Népevelés akadályai.)

Mióta eloszlottak hazánk egéről ama sürű fellegek, melyek egy jobb jövőnek re-

ménysuárit teljesen ellődék, és az ég vidám derűjében nemzetünk geniua fölöttnak a szabad haladás zászlóját lengeti; azóta sok intézkedés történt, mely nemzetünk gyarapodását előzö; de mindezeknek eredménye kevésé becsültelek. Ha a tanügy jelenlegi állapotát szemügyre vesszük s az a megelőző évek tanügyi állapottal egybe hasonlítjuk, örvedetes haladást voztuk észre, s azt hisszük, hogy uoentetnek egyenk rendezői megértették Szechenyieuk ama mondatát: „Közintelligentia u. yodul valóságos erő, ennel előbb több nagyobb hatalom nincs, s azt a lehető legnagyobb magasságra fejteni legszentebb hazafői kötelességünk; most ennel nagyobb jót nem tehetünk hazáknak.” Ezavak igazságán ki sem kétkedhetik, s hogy azok megvalósítása volt honatyánk legalább egy részének törekvése, senki sem tagadhatja. Azokban a tanügy jelenlegi eredményeit kevésnek s olyanakk mondjuk, mely a várakozástól messze elmarad. Nézetem szerint azért nem felek meg a fölmutatható eredmény sokak várakozásának, mert törtört volt a tanügyi intézkedésektől várt eredménye. Barmily kifogástalannak lettek volna is a tett intézkedések ömagukba vévo, figyelembe kell vinni ama tért melyen fogantatva vettek, figyelembe kell venni, népnök elhanyagolt állapotát.

Evtizedek kellenek abhoz, míg a nép zömének értelme anyyira fejlődik, hogy kibontakozva előitéleteinek tömkelegéből, derdekl viseltessék mindazon dolgud iránt, melyek értelmi fejlődésére előnyösek. Csak akkor, ha az újabb nemzedék felől, s ha ezen újabb nemzedék szellemi művelődésére önszántából is gondot fordít, csak akkor fogjuk látni, mily erő a köz intelligencia. Addig még esuaján a törvénynek büntető köztől felvo küldi gyermekeit iskolába, addig fényes eredményt nem igen várhatunk. Jelenleg tehát a küzmevelődésnek akadályá legelső helyen: a népnek a szellemiek iránti közönyössége.

Amo reformokat, melyek a tanügy terén törtettek, nem tartom ugyan példányozó rdekek a kifogástalannak; mind amellett a második fokadályt a nép nyomorult anyagi helyzetéből lötöm; legalább némely vidéken.

A népiskolában az oktatás szorosan véve csak a téli hónapokra terjed; mert a nép gyermekeit mozi munkája miatt nem járta nyári időben iskolába. E rövid oktatási idő alatt sem látogatják oly pontosan az iskolat, mint azt tölök a törvény kívánja, még pedig azért legtöbbször, mert akadályozza őket a meleg ruházat hiánya. Azoknál pedig kik rendszeren látogatják, gyakran hiányznak a szükséges taneszközök, már pedig o nélkül nagy eredményről azó sem lehet. A törvénynek azon intézkedését, mely az emaradásokat pénzhirszággal rendelé bünteti, lehetetlen alkalmazni oly népnél, mely az uszora polyp karjai úgy tönkre tetek, hogy örül ha a hosszú télen át kenyérel jól lakhatik. Ki a nép közt él, a pénzbiroság alkalmazását nem tartja egész általánosságban véve célszerűnek. A nép válát annyj teber nyomja, hogy o roskadozó tömeg újabb nehézségekkel való terhelése nek gondolata Dózsa tragodiájának egyes jeleneteit kelti fel az ember lelkében, mely 1514-ben véresen folyt le hazánk térein.

Nem pénzbiroság, hanem egy kis türelem megfogja hozni a kívánt sikert. A most élő népnek idősbhjei jó részben olvasni sem tudnak, s így nem igen örődnek azzal mit tudnak gyermekeik. Minthogy azonban a törvény iránti tisztelétből a hogy úgy, mégis csak eljartatják iskolába gyermekeiket, birtón remélhetjük, hogy legalább olvasni megtanulnak s ha majd idővel apók helyére lépnek, több gondot fognak fordítani gyermekeik szellemi képzésére. Nem a felekezeti iskolák de a most említett ket fő ok akadály a népevelés önjött rohamos haladásának. Különbön ha e rövid néhány év alatt a házasat valami néyes eredményeket mutatna is föl az a lényegét tekintve mégsem sokat érve, mert igaz az hogy quod cito fit male fit!

Monlják ugyan, hogy az egyszerű nép gyermekeit sok oly tárgyra oktatattunk, melyek re szükségük soha semlesz és így ter

mészetes a kovás eredmény, mert pluribus in unum, minor et ad singula venas.

Igaz ugyan, hogy a népiszkolák számára előírt tantárgyakból néhány hátra: emaradhatna; de kik csupán az olvasás és írás tanítását látják a népiszkolákban szükségesnek, azoknak figyelmébe ajánljuk II. Eötvös József következő szavait: „Semmi ellen nincs több panasz, mint az ellen, hogy a gyermekeket az iskolába oly tanulmányokkal halmozzák el, melyek fölöslegesek.” — Miért nem szorítjuk az oktatást azokra, melyek a növekedés és életben használatra lehet, minden tudományunk quintessenciáját tanítva s mellőzve azt, mi úgy, is csak arra való, hogy később elfelejtsük. — E kívánat körülbelül épen oly józan, mint a valaki azt követelnie, hogy éltemre tiszta tápanyagot kapjon a legtekélyesebb extractusban minden oly anyagok vegyülete nélkül, melyekből gromunk tápot nem von ki. Senki sem fogja kétségbe vonni, hogy az, ki ez utóbbit megérté, nem sokáig tartaná meg egészségét, sőt életét, s ugyanez áll szellemi szükségleteinkre nézve, melyeknek kielégítése szintén nemcsak tápanyag, de egy bizonyos volumen kell, melyből elemük a tápanyagot kivonhassa! Az írás és olvasásnál több is szükséges, hogy az ember itélő tehetősége fejlődjék és csakmunka tisztuljon. Egy kis várakozás és a kívánt siker el nem marad.

Porger Lajos,
varbói költő.

A losonczi önk. tüzoltó egyesület Búsbak A. úr cikkére a következő jegyzőkönyvi kivonat közléseért kért fel:

A losonczi önkéntes tüzoltó-egyesület választmányának 1877. évi márciusus hó 7-én tartott üléséből.

4 sz. Olvasatlat a „Nógrádi Lapok” f. évi 3-ik számában Búsbak Ádám úrnak megjelent levele. Ezen levélnek a losonczi önkéntes tüzoltó egyesület közgyűlésére vonatkozó minden állítását elferdített, de különösen a harmadik bekezdésben foglalt következő kifejezés: „a főparancsnok megriádta a gyűlés napján délelőtti órákban tataroktól rendelt a sörházban, hol aztán jó ügyű iránt kézzelfoghatólag győződött meg a tüzoltók és a buzdító lelkesítés nem is téveszté a hitét” oly rossz akaratú rágalmat tartalmaz, melylyel az egyesület mindenik tagja részegség, gel és megvesztegethetőséggel vádoltatik; minthogy a sörházban ez ügyben semmi nem történt nem tartott, s ily rágalmaszás az egyesület bármely tagjától a legnagyobb mérvű illetlenséget képezi; minthogy az alapszabályok 13-ik szakasza értelmében a választmány az egyleti tagokat illetlen magokivételre esetében kizárni jogosított; midőn a választmány Búsbak Ádám úrnak valótlán, s tisztán rágalmakat tartalmazó az egyesület érdekét minden állítást megrovólag visszautasítja; egyuttal őt az alapszabályok 13-ik szakaszának erőjénél fogva, illetlen magyiselele miatt az egyesület alapító tagjai közli hangulától kizártnak jelenti ki.

Miről Búsbak Ádám úr azon megjegy zéssel, hogy ezen határozat ellen az egyleti közgyűléshez felfolyamodással élhet, és a Nógrádi lapok t. szerkesztője ezen végzés nek lapjában leendő közlése észleljél értesítendő. k. m. f.

Pettyko Imre,
mint a losonczi önk. tüzoltó egyesület főparancsnoka.
Rákóssy Jenő,
egyesületi titkár.

Nyílt levél Búsbak Ádám úrhoz.

Losoncz március 5-én.

Öszintén sajnálom, hogy a „Nógrádi Lapok” 7-ik számában foglalt, egyebek közt a losonczi önkéntes tüzoltó egyesület közgyűlése s az azon fölmértelt némely eseményre vonatkozó levelemnek ön oly értelmezést ad, a melyből kifolyólag mintegy okozója lát szom lenni az ön által megindított hírlapi vitának. Sajnálom, különösen azért, mert a vita alapját képező tárgy gyöngéd természeténél fogva a hírlapi polemikát keré fébe nem való; nem főleg oly téren, a hová a kérdésben forgó ügy — fajtábam — jutott. Ez az a személyeskedés! Mely egy-

két ember beszédjének záros talaj lehet; de az ügynek magának csak töviskeket terem. Mert a személyeskedés vajmi ritkán marad az érdekeltek egyháza való személyes vonatkozásainál, a rendszerint belejárul azon események közé, melyeknek egy városban vezető férfiul, vagy melleskalakjai az illetők maguk. Így aztán szonved alatta a köz-ügy, megéri a társadalm s beáll az erkölcsi derosté; melynek szövésényes szála behálózák a szívet és a főt a az így képződött elfogultság igen gyakran használ ott a hol Ártania kellene és Árt a mikor használhatni vél.

Ily meggyőződésben, a fenforgó körülmények között feladatunk nem lehet, hogy Búsbak úr cikkére általános szempontból válaszoljak. de jogom és kötelességem egy szerkesztő reflexktalusi közleményének azon tetteire melyekben az én igénytelen szemlélyemről megemlékezik.

Igazán nem tudok rájónni, mily összefüggés van az én levelem s a tüzoltóegyesület választmánya között? Melynek a választmánya kérdésében tett intézkedéseibe csak ugyan nem avatkoztam s azokról személyes meggyőződés magamnak nem is szerezhetők; de kérdéses közleményemből erre szükségem sem volt; a mennyiben egy árva betűt sem közölték arról, s az a mit én írok nem az előzményekre, hanem ama bizonyos kérdésnek post festa való tárgyalására vonatkozik, mely eljárás, minthogy a kérdésben nő van érdekelve, így ily bevégzett ténnyel szemben a térfűli lovagiaság gonyjának neveztem. Ebből kifolyólag az igazságérzetem történt birakozás sem találó, mert nem bíráskodhattam oly kérdés fölött melynek megszólalás épen önben kifogásolám. —

Még kevésbé világos előttem azon ön által nekem szánt kiütetés, mely szerint ama közleményt kapott tiszti rangomért az érdektársaknak szánt hálaudató föltüntetni iparkodik; — mert valóban furcsa hála az, melyet ugyanazon személy ugyanazon alkalommal megczafol, mint én a tüzoltó közgyűlés lefolyásával épen Búsbak Ádám úr vedelmére írt további megjegyzéseimben teszem; a különbe érdektársak azok, a kik a velünk tett jó szolgálatért megbarátságunk s azt tiszti rangommal összegezethetőnek nem tartják. (Ilyenek voltak nekem.)

Vagy talán „még” romlatlan fiatal korom menti ki ön előtt azon föltételt, mely élőlél így mindenestire veszt? . . . Leegyen meggyőződve, hogy csalódik; sem öntudatosan sem tövedésből ily bünt vagy hibát nem követtem el, s meggyőződésemot szoldos szolgálathoz nem szegődöttem. — S ha hírlapiroli működésem szerény hatáskörében az igazságot keresem, jól tudom, nem vagyok csallhatatlan, sőt nagy tanulmány és bő tapasztalatokra van szükségem, még csak a saját ambicióm is kielégíthetem; de igenis tisztában vagyok az iránt, hogy komoly megfigyelés, higgadt gondolkodás mértéke a helyes ítéletnek a melyhez való képességet elérni: minden múltbeli ember feladata. S valamint nem akadályoz ez tekintetben saját tavaszom, úgy nem imponál a doros ósz som — ha hivatalan.

Hajnik Béla.

Losonczi tárczalevél.

(március 3.)

(E levél a múlt számból elkészült. — de tartalmasága miatt most sem vezeti el érdekességét.)

Kedves barátom! — Mindjárt a kezdetén korrektrára adom fejemet; s bolott tulajdonképen a szedőt akartam szelszedni, — a saját munkám javitknakul szegődöm. Mert január 31-ikét, a mely napon tartott működvelői előadást becses lapodban már érintem is, csakugyan nem soroltam a szép és kedves emlékek közé a nélkül, hogy az előadásra küldött darab, Müller Ilgő „Városeremben” című vigjátékának szereplőiről meg emlékezzem. Mint egyik működvelő, ugyan nehez feladatra vállalkozom, s azért és azon reményben, hogy más fog referálni, vártam, de elvegre is magamról édeskedés az, a mit írok, mert a darab hősnője, dr. Klein Ignácné Illovszky Ida-úrholgy (Osegi Margit) elegans megjel-nése, önön játéka s a fiatal dravgy utánoztatlan bájjal való Ábrázolása néhezé

tette volna azt meg nem tudom, a mit a darab nekem (Csegecsok) előir: megdölni. Könyvű úgy utarolni midőn az a szerep s a szereplő egy formán tanítják a színpadon; s a pinczer egy (Szabó Pál) és bátran szorvirozhatta a theát, rúsvot, pengőt, mely többiből maga fölborpintett egy pohárral — a színpalak tengőt. — Pedig ez a szerepben sem volt. Hagyjuk a couliasa titkait! Szerk.)

Egy másik korrektrára a február 10-ki bátra vonatkozik; de itt az érdemes szedővel már megosztom keresztényileg a dicsőséget, a mennyiben én a felbízottok nagy részét elitkoltam, míg 6 az összes bevétele 300 s egyenlőhöz írtjából 35-öt csinált. Pedig hat az eredmény ez: bevétele 311 frt., kiadás: 316 frt. 97 kr., hiány 5 frt. 97 kr.; mely összeg a bizottság által pótoltatott. Ezen kívül felitkoltak: gr. Czobrián Lászlóné 20 frt., br. Lévey Gizella 5, Borsky Károlyné 10, Csillom Antal 2, Károlyi Miksa 3, Kiehalmy Ferenc 1, Smidli Soma 1, Laszly István 3, Goldberger Dávid 5, Hermann Kálmán 1, Steller Antal 2, Beniczky Árpád 8, Pettyko Imre 3, Kovács Sándor 2, S. Imeci Sándor 5, Kovács József 2 és Plachy Imre 2 frtot; összesen 75 forintot; mely összeget a bizottság 25 forinttal kiegyenlített, a török sebessétek javára 100 forint jutott.

A harmadik korrektrára azonban már egészen a szedő úr rovására esik, a ki elakarja utolsó levelemben hitetni az olvasóval, hogy Losonczon nem nánthát, de szálkát hordanak az emberek orrukban. No de se baj. Ő bizonyosan az orr fölött járt s a szemekre gondolt. És ebben igaz van. Mert nálunk nem egy dolog sok embernek szála a szemében. Ilyen szála például az, hogy a daleylet daleyteleit rendszerint a sörházban tartja, a hová nőnek elmenni elvöl néhez, s elvöl aztán otthon is máradnak.

A f. hó 22-én itt megtartott daleytelesen hölgyeink közül mégis számosabban voltak jelen, talán mert daleyteletünk serleg avatási ünnepeit tartotta, s a billikom eszményisége domiálja a prózai pohárt. A szerégi országos dalversenyen nyert serleg idáig csak a dicsőség szomját olthatá, most a torkokra került a sor, melyek tulajdonosai közül a tenorok a legjobban jártak; elsőül csokolták szájon az ezüst serleget; a basszistához utóljára jutott, hogy a mely hang a fenekelőt igyek. És kitett magáért. A daleylet ez alkalommal nemcsak avatott, de becsenst is; s a véletlen úgy rendezé, hogy a serleg-avatást a Serly-becszés kővesse, mely barátunk Topolyára aljbiroinak kinevezettvén, az új pályát mindjárt igazágtalanulág kezdte: elbagyott bennünket! Az estély szép, emlékedett hangulata sikerült ünnepe volt daleyteletünknek, melynek rendezésével az örömem és a barátságunk áldozott.

Igy multak fölöttünk a napok, belyeseben esték — a szobában. Ez alatt az utcán jár támadt. Nem tőz, nem víz, még csak a sár sem. Sokkal csirább mulatság. Vesztel ebek. Az ember felt kimeenni az utcára; egyszerre mindenki ovatos lesz, a rendőrök puska és piattollal fölfegyverkezve keresik az ellenséges hadat, a tanács kutya korlátozó rendelkezályokon dolgozik, s egy verőfényes napon a város dobosa kibirdeti, hogy minden egészséges kutya a hirdetésről számított 24 óra alatt vörbe kraváltit tartozik fölölteni.

A kutyahadjárat pedig kedves a betörőnek, s egy szép éjjel a belpiaczi kereskedések körül a Tránklét feltörök, jól meg rakodnak, a sarkon égő lámpa is segít, már t. i. a világításban; s a boltablak vastáblái raggelgik konverzálnak a széllel, s az nagyokt kaczag éten a tréfás bolondságon. Átalában jó kedve van, s az meghozta nekünk a derült időt s azazl egyszerre beállott a fagy. Igazán melyen közömbösülük; s száz meg száz kőrű áldozat-füstje szállt hála-san az egész.

Es a „Chevra Cadischa” ez ut. temetkezési és beteggyógyító derék egyesület is meg-bívia tagjait a minden 3 évben tartatni szokott-közvacsora — krampampulinál melegedni; a míg kőnn fagy és beborul az ég. Itt belől föleged a sziv és megnyílik a szob a jótékonyágnak. Ez egyesület igen áldásosan

működék saját hitosomai iránt. Több mint száz tagja, s 8000 frt. vagyona van s egyik bevezetés vitamánya, hogy az ideai közgyűlésben a választmány által kidolgozott magyar alapelvekalkókat elfogadja és jóváhagyja végtül föltérjesszette; mely tekintetben egy szótán kezdeményeseknek szonduhálo.

De térjünk vissza az életbe, mely hogy a szellemileg fris és ragyogó mának, bizonyítja azt, hogy a jövőbe 4-én lemet egy hálnak lesz, az iz ifjúság jótékonyak, a város szegélyeit felekezett nélkül segítész báija.

Még a népbánk és lakareképzésár késgyűléseiről tartoztam referálni, mint hogy azozban esokénel, s ezek kapcsánban és melletti több dolognál hosszabbban kellene idő-szám, ezekről legközelebb. A viszonyltság ábrázolási tisztelő barátok.

Hajnik Béla.

Pénztárgy. A. b. gyarmati népbánk február 25-én tartotta évi közgyűlést. A részvényes által 354 részvény volt képviselve. Elnök: Madách Károly a gyűlést megnyitván, azt határozatképpen ki-mondotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére Gazdik Lajos s Harmos Gábor urak vezettek ki.

Az igazgatói jelentésből, mely fogalmazó által kevés gondnal állítottat össze a következő forralmi és vagyon kimutatást közölhetjük: forralmi kimutatás: 593,805 forint 85 krajczár; Vagyon: 183,915 forint 14 krajczár.

Az osztalék 6 ft 45 krian állapítottat meg, melyből a 45 kr az igazgatóság és felügyelő bizottság jutalékára fordítottat. Felügyelő bizottsági tagokul megválasztattak: Algyőver Mihály, Balogh Gyula, Berczeller József, Klein Lipót, Némethi Gyula.

Az évenként jótékony célra adandó háromszázötlet vagyis 75 frt. ez éven a h. gyarmati polg. iskola javára adattat. Indítványba hozottat, hogy Keményfy Józsefnek bűnt s sikeres eljárásának elismeréséül tisztelet díj szavazzanak, azonban Keményfy József igazgató úr a tiszteletdíjat el nem fogadta, miért is neki érdem s sikeres fáradságért valamit az igazgatóság s felügyelő bizottság a közgyűlés által nyitványos elismerés s jegyzőkönyvi közléssel szavazzatok. A közgyűlés 12 órák szonduzólt.

Reflexiók az orvostudorokra és sebészekre.

A „Nógrádi Lapok” egyik számának vezércikke fejtegette a nógrádi kórház orvosok választását, és epés kifakadású iparkodik az egész választást megrovni, mert ann választással szerinte a „nőpoticus és vevő-talosság” szerepelt. Mennyiben igaz, ann állítás? Azt nem fejtegetem, de az az állítás, hogy a megválasztott kórházorvosok egy része, sebész, s hogy a sebészek köztükben is csak a sebék, fecserek, ürések kőrűnek stb. gyógykezelésére jövevaltak, az nélkül nem hagyhatom.

A cikkírónak ezen állítása, illetőleg keanyér ingyességéből eredhető kifakadású megválasztás a személyes gyűlölet s sebés testület ellenében, mert különben nem magyarázható meg, hogy miért lett annyira a szerredélyességéről elragadtatva; s egy oly testület, mely szintegy az egyetem által ok-tervellett lett felruházva, és mely szintegy a tudományoknak él, és annak bajnok, már több 100 év óta; — de bajnok egy szónak az egész szavendő emberiségnek, mert annak tevé és tevé le a haza oltrán a legnagyobb(?) szolpálatot; „A sebész leginkább bebinoyítja hogy tud-e valamit, és hogy képes-e az emberen segíteni?” Ha p. o. egy szemet vagy más organumot operál és vissza adja az embernek azt, kit a nagy természet tőle el-vozt; vagy ha egy szílelenci operációt szon-rezációnban véghez visz és 3-3 lelket annonyul a hatal markából kiragad. Egy-e fölséges isteni dolog az (igen ha . . . ?) egy-édesen hat az az emberi gyáró természetre; ugy-e dicső öndulat az, hogy égyesség és tudomány által több emberi életet tartott fenn? — De nem egy áll ám a dolog a bal-

grógyászattal; itt még most is sötéttségben halásznak és tapogatóznak; mert itt már nem vagyunk képesek bebizonyítani azt előbbi mondottakat; itt már nem lehetne jót állani a sikerért senkinek, bár legyen az, valamennyi tudományok tudora is, itt már csak a szerencse határos, és már magától a természetétől is nagyon sok függ.

Ha pedig igazat kell mondanai, mondjuk ki bereken. A sebészet azon tudomány, melynek eredményétől minden ember könnyen meggyőződhet, és kalapot emelhet; de a belgyógyászat még most is oly sötét tér, melyre még most nem bízhatunk.

A cikkírónak tudatlansága látszik azon állításból is, mert csakugyan vagy nem tudja, vagy pedig rossz akaratból nem akarja tudni azt, hogy a sebész ép úgy tanulja a belgyógyászatot is, és abból is, kötelese vizsgát de szigorlatot is tenni.

Úgy látszik a névtelen cikkíró epével kevert cikkéből, hogy azt sem tudja, hogy míg a külön sebészi tanfolyam eltörölve nem lón, az egyeteménél a sebészek számára volt külön belgyógyászati koroda, jeles tanárokkal, és ekként képesítve lettek a belgyógyászatból is, csak úgy, mint a sebészetből; de epés kifakadásában mind ezeket ignorálja, jónak látja saját nézete szerint osztogatni jogokat. — Pedig hány kitűnő orvos vált a sebészből, fejtegettem felesleges! Van elég példa erre jelenleg is.

Hány sebész van, ki a nép bizalmát bírta és bírja jelenleg is? Hány sebész van, ki hosszú évek során át megőrizte, a nép bizalma és becsültetése közepette? — Midőn a törvényhozó testület azon törvényt alkotá, hogy a községi orvos sebész is lehet, bizonyára azon tudat vezérelte azt, hogy a sebész is tudományos ember, és a körorvosi üdvös intézkedésnek csak úgy megfelel mint az orvosudor. — Hogy a külön sebészi tanfolyam 1870 óta megszünt lenni, az igen beleszertény, minek is lett volna az már jelenleg? Midőn elég ifjak vannak, kik az orvosi tanfolyamot választák élet pályájukkal; — különben is a tanrend és a szigorlati rend jelenleg egészen másképen áll. —

Olvassuk a cikkíró a német orvosi lapokat? Nem találunk itt Chymere elnevezéseket, hanem találunk praktischer Arzt címet, a tudor grandirter Arzt, a sebész pedig diplomirter Arzt — következésképpen a jog is egyenlő. — Fájdalom, hogy hazánkban van egyedül ezen kétféle orvos felék között oly nagyzerző gyűlölet! Ha nem tudta mindeneset a cikkíró, úgy jót teend, ha szorgalommal olvassandja a bécsi orvosi lapokat.

A lajhántali tartományokban is vannak községi illetőleg körorvosok, de senki sem akart még fel azon, hogy „graduirtter vagy diplomirter Arzt“ lett megválasztva!

Hogy a főleki járásban Károlyi ellenében Neumann a Vadkertiben Löwy ellenében Körér Gábor sebészek lettek megválasztva, az bizonyára a választók bizalmának eredménye.

Úgy látszik a cikkíró esküdt ellensége a sebészeknek, a örömmel hurcoltatná valamennyit a máglyára és ráerőszakolná a népre azt, kihez bizalom nincs; egyedül és egyedül azért, mert orvosudor, — pedig de sokszor lappang az „expertissimus, és dretissimus“ cím alatt a legnagyobb tapasztalatlanság. Hogy valaki „expertissimus“ legyen ahhoz éreken általi barázkodás és szorgalmat megfigyelés kívánatik. — Tekintsen vissza a cikkíró a multakra, tekintsen vissza a legközelebb lefolyt cholera járványra, hány sebész lón a kormány által orvosokul kiküldve, kirendelve helységenként? Már pedig a cholera nem csonttörés sem nem fűzám; — a kormány pedig mint belgyógyászokat küldte ki őket, és hány sebész telet meg feladatának a legzebb sikerrel és elismeréssel? Nem nevelésese tehát a cikkíró gúnyos felajdálása?

Írtéljen a közvélemény!

L. J.

Levelezés.

B-Gyarmat márt. 1 én.

T. Szerkesztő úr! Valószínűleg figyelmet mellőzte becses lapjának f. évi 8 ik számában az ev. lelkész választást tárgyoló közlemény, különben bizonyára szives lett volna megjegyezni: miszerint téves azon állítás, hogy az erős fedezet a templom szent falai mellett állított; jól tudván: hogy ott a választási rendszabályok értelmében, tisztelet örség gyanánt, csupán négy városi hajdú foglalt állást, s a megyei főcsendbíró által kirendelt két csendlegény örködött, — míg ellenben a fedezet a lak-tanyába volt elhelyezve.

A közlemény írja elismeri, — a mi különben is köztudomású dolog, — hogy a választók kevésbé értelmes tömege tettelességekkel fenyegetődött, s ekként az orvosság a rend fenntartása iránti kötelezettség természetes folyománya volt, a miről utólagosan goudostkodni csak elméletben volna megengedhető.

Némethy Kálmán,
egyházi felügyelő.

Felhívás. A b-gyarmati ifjúság március 15-én meg fogja ünnepelni 29-ik évfordulóját a magyar szabadság egyik legnagyobb napjának. Miért is alulítottak az ünnepély rendezésére alakult 40 es bizottság megbízásából, B-Gyarmat városában minden hazafiás érzelmű polgárát az ünnepélyen való részvételre, ezenül tisztelettel meg-hívjuk. Az ünnepély megtartásának sorrendje következő: Este 7 és 8 órákor az evang. templom előtti térről fáklás menet zenével vonul a sétáter elő; ott a dalárda a „Szózatot“ fogja énekelni, amit az ifjúság választott jának szónoklata követend; a szónoklat után „Kossuth bucsuját“ és „Isten áld meg a magyart“ énekel el a dalárda az ünnepély befejezésül. B-Gyarmaton 1877 évi március 9-én. (Boró Gábor, Leás Antal, Mencez János, Szajkó Mihály, Szaranyovszky Géza.)

Hírek.

A főispáni ebéd, melyen a közi gazdasági bizottsági tagokon kívül a megye és a törvényeszk tisztviselői vettek részt, igen kedélyes volt. Gr. Gyürky Ábrahám a bizottságra emelt poharat, Imády Károly esperes úr három jeles toasztot mondott: a főispánra az alispánra és Fridoczky Lajos törvényeszkéi elnökre.

Személyi hír. Gr. Gyürky Ábrahám f. hó 6-án délelőtti 10 órákor hagyta el a székvárost.

Mellicher Ferencz kir. ügyész úrnál f. hó 10-én igen szép társaság gyűlt egybe, hogy köztisztelőben álló nevének névnapját egy kedélyes estély által tegyék emlékeztetéssel. Reggel 8 órákor oszlottak fel a vendégek.

Ipolyságon f. hó 8-án kedélyes Francziás-estély tartott Hederváry Antal ügyvéd házában, hol a kedves házi asszony névnapja alkalmából számos és díszes társaság jött együttr még a vidékről is. A gazdag lakomat tánc követte, mely éjfélen túl tartott. Az áldomási üdvözlöt Lipcsy Soma ügyvéd mondotta.

Adakozások. A helybeli községi iskola ösztöndíj alapjára Fabriczy J. és Felzenburg Dzsó I számú gyűjtőívén adakoztak; A „b-gyarmati takarékos és hitelintézet“ 20 frtól szóló betéti könyvet; Bareisz H. Ráth Jenő és Weiss Sándor IV sz gyűjtőívén Gr. Gyürky Ábrahám 5 frtot, összesen 25 frt. Előbből begyűlt 112 frt 57 kr. a főszeget 137 frt és 57 kr.

Február hó 3-án az Ipolysági önkéntes tüzoltó egylet javára a Honti Casinó által rendezett táncvizgalm tisztá jövedel-

me telt 98 frt 82 kr. mely jövedelmehez még felüllesztéssel járultak, Podhorasky György 8 frt 60 kr. Gróf Chorinsky Igo, Elfer Adolf 5—5 frt. Zmeskall István Zmeskall Kálmán 3 frt 50 kr. Verebóly József Forster Frigyes 1 frt 50 kr. Letavai Ignáts 2 frt Prónay Mihály, Folkusházi Gusztáv 1 frt Luka Pál, Malocsay Miklós, Potbos István, Czibulya Gyula, Schiller Gábor, Héderváry Antal, Vinter Sándor, Eichenvald Lajos Ivánka Oskár, Vinter Adolf, Sulyovszky Anzel, Öhl és Veisz Zsidás kapitányok, Cr Schulbaum Nyitrovics Bertalan 50 kr. szives adakozásokért fogadják az illetők az egylet ösztöneit — Berko István pénztárnok, Ságby Benő elnök Lestyán-szky Sándor parancsnok.

Kinevezés. Kunca Elek, a losonci algymnasiumnak eddig ideiglenesen alkalmazott jeles igazgatója, ugyanaz intézetnél rendes igazgatóvá neveztetett ki.

A b-gyarmati prot papválasztás ellen superintendenshez és az esperességhoz leadott panaszok elutasítottak, s ebből folyólag a kört vizsgálat megtagadtatt. A választott, Simko Frigyes boltgazdája és hó 18. leendő, melyet az egyház ünnepélyesen meg fog tartani.

Rövid hírel. Néhány b-gyarmati izz. család által tegnap este piknik rendeztetett; a jókedv viradig tartotta együtt a társaságot. Loson ezen, és hó 4 én az ottani izz. ifjúság által hál rendeztetett, melynek tisztá jövedelme hitfelekezeti különbség nélkül a szegények javára fordítottak. A b-gyarmati ügyvédi kamarába ez évben 89 tag van felvéve.

Az árvanezéki elnökségre Pongrács Károly lemondása folytán, — még eddig senki sem helyettesített. — Az elnökség ideiglenes vitelével Komjáthy Anzelm m. főjegyző bizatott meg.

A Weisberger párbajnál, mint értesítenek Ipolyságról, Ivánka részéről: Luka Pál a egy ulanus kapitány, a szerencsétlenül járt részéről pedig: Karcsár Márton és Hollósy László urak voltak segédek. A vizsgálat megindított, s a segédek ki-hallgatattak.

Szerkesztői üzenet.

Losoncz. Bábak úr cikkére vonatkozó válaszok mint elkészettek csak a jövő számban lesznek közölhetők.

Feladó szerkesztő

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Fedezés.

Tekintetes Luka Gusztáv úr Carneval ménje (atyja Carnivál az országos lónemesítési bizottmány által impörtált eredeti telivér, kinek fedezési díja telivérnél 120, félvérnél 60 frt) ez évi idényben fedez szolgál borralalók beszámításával 13 frtért, a kanczának netán szükséges naponkénti ellátása 80 krajczárba számíttatván. — Pusztá-Szántón, 1877. évi martius hó 1-én.

(3-2)

Borhy Antal, kasznár.

Haszonbérlet.

Nógrádmegyebeli Bolgárom és Sid községekben fekvő báró Mattinelloitt-féle 950 holdat tévő tagosított birtok: rét, szántóföld, legelő, fajzás, gazdasági épületek beruházásokkal együtt f. évi november hó 1-jétől 6 évre haszonbérthe adatik. Feltételek végett Gácson Thomka Eduard birtokfelügyenél értekezhetni.

(3-2)

Hirdetmény.

Egy szakképzett gazda óhajtana jövő Szt. György napjától kezdőleg Heves-Borsod vagy Nógrád megyében egy 1000—1500 holdas tagosított illendő lakással és szükséges gazdasági épületekkel ellátott birtokot, méltányos feltételek mellett fundus instructussal vagy a nélkül, kibérelni.

Felkéretnek az érdeklött birtokos urak, hogy ebbeli szánkékukat a birtok művelési ágak szerinti kiterjedésének és a föltételeknek, úgy a kívánt bérösszegnek közlése mellet levél által nyilvánítani sziveskedjenek.

Post restante HARKÁCS (Gömör megye póstára „Jó szerencse“ cím alatt.

(3-1)